

hartkorn hdes den saaledes, at paa Kongetienden svares 32 Sk. pr. Td. matrikuleret Tiendehartkorn. Vi have 36,468 Tdr. 7 Skp. 3 Fjodr. og $2\frac{2}{3}$ Alb. ifølge det sidste Statsregnskab af saadant Hartkorn, som altsaa svarer 32 Sk. pr. Td.; paa det matrikulerede Kirketiendehartkorn svares 24 Sk. pr. Td., og der have vi godt og vel 37,000 Tdr. Men naar vi saa komme til selve det tiendeydende Hartkorn, Tiendejernens Skat af det tiendeydende Hartkorn, saa er det saaledes, at den mindre Del af dette Hartkorn svarer 3 Sk. pr. Td., medens den største Del, nemlig 612,138 Tdr. 2 Skpr. $\frac{3}{4}$ Alb., aarlig svarer 16 Sk. pr. Td., men hvor mange Tdr. Tiendesød er der nu, som denne Skat kan fordeles paa af disse 1248,000 Ar.? Ja der er ca. 425,000 Tdr. Sød, det skal fordeles paa, og foruden disse ca. 425,000 er der faste Afgifter i Penge. Man kan temmelig sikkert beregne det saaledes, at paa hver Tønde Tiendekorn er der saadan noget som et Par Dre over 50 i Skat. Disse noget over 50 Dre ere altsaa hele den Begunstigelse, som der er, og den Begunstigelse er endda saadan stillet, at baade Tiendeejerne og Tiendeyderne hale i den hver fra sin Ende for at faa Halvparten, naar de skulle have Overenskomst sluttet. Jeg siger, den Begunstigelse er saa lille, at man ganske trostigt kan staa frem som Ordfører og sige, at der ikke er Udfigt til, at al Tiende vil blive afløst i et og samme Aar.

Om selve Lovforslaget har jeg ikke mange Bemærkninger at gøre. Det, der egentlig har forundret mig mest ved Forslaget, er, at der er Bønder, der ere Medforslagsstillere. Det har forundret mig allermeest: selve Lovforslagets Bygning har ikke forundret mig saa meget. Jeg har ganske vist ogsaa forundret mig over, at man har sat i § 2: „Det paa sine Steder brugelige Opmaal maa ikke være medregnet i Overenskomsten“. Thi, naar det skal være en frivillig Overenskomst, er det jo lidt underligt at sætte en Betingelse, som man jo ingen Midler har til at tvinge Folk til at overholde. Det gamle Overmaal, som er bestemt ved Forordningen af 10de Januar 1698, hvori der staar, at Overmaalet skal være 1 eller $1\frac{1}{2}$ Fjerdingtar, er i sin Tid givet Tiendeejeren, fordi han, naar han fik Tiendekornet for tidlig, skulde have det opbevaret paa sine Voster, og saa laa det og svandt. Men naar man vil afløse Tienden, og Tiendeejeren faar Penge, saa er det jo klart, at Pengene ligge ikke og svinde, og de skulle altsaa intet Overmaal have paa deres Penge. Men saa kan der være al god Grund til at sige: Hør, min

Ben, du skal ikke have Lov paa Pengene! Men, naar det er en frivillig Overenskomst, er der ingen Grund til at skrive det i en Lov, for der er ingen menneskelig Magt, der kan tvinge Tiendeejeren til at lade være at kræve dette Overmaal. Om han ikke kræver det ligefrem og siger: Jeg vil have det Overmaal, saa kan han forlange saa meget mere for Tienden, at der ingen Overenskomst kommer i Stand. — § 3 handler om, hvordan Mindretallet er stillet, og der har jeg ganske den samme Bemærkning at gøre, som ogsaa blev gjort fra Finansministerens Side, at i Virkeligheden vil det gaa fra Statens Side, som her skal gøres og udbetales Tiendeejeren for Mindretallets Bekommende, i Virkeligheden være hindrende for Overenskomsten. Thi, naar Tiendeejeren skal tage Obligationer, som ikke ere 100 værd, og tage dem, fordi der er et Mindretal, saa vil han sige: Ja, mine Venner, naar vi ikke kunne enes alle sammen, saaledes at der intet Mindretal er, bliver der ingen Overenskomst, thi jeg vil ikke tage det Tab. Paa den anden Side, at Staten kan tjene ved noget saadant, kan jeg se, vil blive Tilfældet, men det er vel intet særligt prækeltigt Formaal i vor Tid at skrive Love, som skulle føre til Gevinst for Statskassen. Maa jeg endnu, siden jeg taler om dette Statslaan, sige, at det var ganske mærkværdigt, at den ærede Ordfører forleden angreb mig med Henhyn til det, naar han selv staar som Forslagsstiller af det samme. Det Angreb, han der fremførte, bliver jo ganske efter den Form: „Thi, Dig an, hvor sort du est, sagde Gylden til Sydepotten.“ Anden Mening kan jeg ikke finde deri. Endvidere vil jeg sige om Forslaget, at de, der ville tjene mest efter Forslaget, de, som have den sikreste Udfigt til Fortjeneste, naar det Forslag føres igennem, ere de, der blive Medlemmer af den Burderingskommission, her er foreslaaet. De ville tjene Penge og mange flere Penge, end Forslagsstillerne maaste ane, thi de ville blive mangfoldige Gange satte i Virksomhed til ingen Nytte. Naar de have været ude og burdere en Kirke, vil Tiendeejeren maaste sige: Nej, jeg vil ingen Afford have, eller maaste vil Tiendeyderen eller Ministeren sige nej til Afforden. Der er mange Chancer for, at der ikke kommer noget ud deraf, men det sikre vil være, at Burderingskommissionen har været ude og faaet sine Diæter og sine Rejseomkostninger betalte. Efter dette Lovforslag skulde jo baade Kongetiende, Kirketiende og Præstetiende m. m. afløses. Paa Konge- og Kirketiende hviler Skatten, der kan Lidkøbet blive skænket, men Præstetienden — hvad skal frivillig Overenskomst